

добити врних административних чиновника у просветној управи, ако се буде на та места примало само оболело учитељство (чл. 131., 138. школ. зак.). Никако није правилно начело, да се захтева и даје веће право испиту за грађанске школе те да се може само тим испитом постати средњи школ. надзорник. Тиме се затварају врата способноме основношколском учитељству до места средњих надзорника. Доказано је, да су грађански учитељи као надзорници превисше једностранни код оцењивања основношколског рада, те га воде у једностраност и форсирају само поједине групе предмета, за које су оспособљени као стручни учитељи грађанске школе. Хармоничније се развија основношколство под руковођењем надзорника из редова основношколског учитељства. Неправедан пак је предуслов грађанскошколског испита за средњошколског надзорника и у томе погледу, што се полаже од сада тај испит у вишој педагошкој школи. Под садашњим је околностима — пошто имамо само две више педагошке школе у држави — онемогућен штудиј у вишој педагошкој школи многоме основношколскоме учитељу, а нарочито онеме, који има породицу. Тако се може десити, да ће доћи на надзорничка места млади амбициозни људи, који ће бити апсолвенти више пед. школе, а биће апсолутно неспособни за добре надзорнике. На сваки начин треба одстранити предуслов грађанскошколског испита за средњошколског надзорника. Од неминовне ће бити потребе исто, да се више педагошке шко-

ле оснују у толикој измери, да буде у њима свему способноме основношколском учитељству омогућен штудиј (чл. 133. школ. зак.). Надзорницима се чак сузило давање одсуства, док им пуштају досадашње уредбе већу слободу (чл. 127. тач. 6., чл. 134. тач. 12.). За канцеларије школских надзорника такође не ћемо добити врних административних чиновника, ако будемо учитељству, које пође у канцеларије одузели учитељска права, као што то предвиђа чл. 131. и чл. 138. пројекта школ. зак.

Управитељски је додаток са 5%.

UPRAVITELJI.

Старосна доба	Месечна плата: пољопривредника и занатлија	1-5 раз.			6-10 раз.		11-15 раз.		Недз. и обласни и ерект.
		5%	10%	10%	20%	15%	30%	50%	
4-6	630	31	63	63	126	94	189	—	
7-8	715	35	71	71	143	107	214	—	
9	795	39	79	79	159	119	239	—	
10-12	855	42	85	85	171	128	256	—	
13-14	915	45	91	91	183	137	274	—	
15	1015	50	101	101	203	152	304	609	
16-18	1100	55	110	110	220	165	330	660	
19-20	1180	58	116	116	232	174	348	696	
21	1310	65	131	131	262	196	392	784	
22-24	1390	69	139	139	278	208	417	834	
25-27	1470	73	147	147	294	220	441	882	
28-30	1570	78	157	157	314	235	471	942	
31-32	1700	85	170	170	340	255	510	1120	

Предлози за измене и допуне на пројект закона о основним школама.

(К расправи у законодавном одбору.)*

II. Основне школе и трајање наставе у њима.

Члан 15. Основну школу походе обавезно сва способна мушка и женска деца између 6. и (—) 14. године. (*)

Члан 16. Учење у основној школи траје:

1. (У варошима и варошцима) 8 година, за сву оцу децу која по свршетку (IV.) разреда не наставе своје школовање у грађанској, средњој или стручној школи. (*)

(2. Исто толико траје школовање у оним местима, где се за то изјасни школски одбор, а где уједно постоје услови у зградама, наставницима и осталим потребама.)

(3. У местима, где још нема услова за извођење осмогодишњег основног школовања, настава траје 6 година.)

(4. У местима, где не постоје потребни услови ни за шестогодишње редовно школовање, настава ће се изводити у V. и VI. разреду само у времену од 1. новембра до 31. марта.)

Члан 17. У прва (четири) разреда основних школа настава је свуда једнолика.

III. Образовање школских општина, подизање школских зграда и издржавање основних школа.

Члан 25. Политичка општина мора дати потребно земљиште за школу, школско двориште и у њему студенац са водом за пиће, и игралиште, а у селима још и земљиште за школски врт, и поједи пропису школску зграду са свима потребним одељењима и учитељским становима; сем тога дужна је општина осигурати потребан огрев и осветљење школских локала и наставничких станова, кад их наставници добијају у натури.

Сем тога (—) општина је дужна:

Члан 28. Свака школа мора имати онолико прописних станова за наставнике, колико у школи има посебних одељења. Станови морају бити у непосредној близини школе.

Где нема станова, учитељ ће добивати од политичке општине станарину, коју ће одредити обласна Просветна Власт према месним приликама. (*)

Члан 29. Где општина нема потребног земљишта, или га има, или је за школску потребу непосредно, дужна га је набавити разменом или откупом. (*)

Члан 33. Оним општинама које немају прописних школских зграда, а немају ни материјалне могућности да их саме подигну, притичу у помоћ област преко Обласног Школског Одбора, и Држава преко Министарства Просвете. (*)

IV. Настава.

Шта ће се у којем разреду учити, и у коме обиму, одредити Министар Просвете нарочитим наставним планом и програмима (—) а по саслушању Главног Просветног Савета, назећи при том да укупни број недељних часова не буде већи од 22 у I. и II., 24 у III. и IV. разреду и 25 у осталим разредима.

Члан 35. Настава је у свима основним школама на државном језику.

У оним крајевима, где су становници, наши грађани, друге расе и језика (у знатном броју,) поред наставе на службеном језику у истој државној школи, на молбу њихову Министар Просвете дозволиће основну наставу за прве четири године на њиховом матерњем језику, сем наставе из групе националних предмета, која ће се вршити на државном језику (државни језик, географија и историја).

* Напомена: Крупно штампани текст значи, да је потребна при том измена. У () значи измену или брисање односног текста; (—) значи потребну допуну; (*) значи потребан додаток или пов члан.

10% и 15% премало одмерен за обиље рада и за одговорност, што је има управитељ. Доња табла показује следећу слику:

Срески школски надзорници имају сада 500 Дин месечног паушала те је та свота свакако премалена за тачно и савесно вршење надзорничких дужности. Управитељи су имали до сада за 1 до 3 разредне школе 300, а за сваки даљни разред или паралелку по 50 јединица валутне вредности, што не износи нити половине додатка по одмери, која је предвиђена у пројекту. Зато треба додатке увећати. Ништо није правилно, што се додаци не признавају управитељу једноразредне школе, који има најтежи посао и највише рада (чл. 142. пројекта). Исто није правилно, да се рачуна додаток само од основне и положајне плате, а не такође и од станарине, која исто спада к редовним припадностима.

Месни и обласни школски одбор. У месном су и обласном школском одбору предвиђени заступници држављана. Важ-

но је што су ти заступници изабрани из средине родитеља, који имају децу у школи. Ови се више интересују за школу већ због своје деце, док је другима заступство у таквим одборима само политиком, који често нарабљују против школе и против учитељства. Тако су у Словенској дошли у месне школске одборе извештине католички свештеници, који су страшно употребљивали свој положај против школе и учитељства. Месни школски савети постали су највећа препрека за напредак школства, јер су били или председници или пак изабрани чланови. Ту грешку прави и нови пројекат школ. зак. (чл. 143., тач. 4. и чл. 158.). По интерес је школства а и просвећивања да дођу у таква заступства само родитељи, који имају децу у школи (чл. 143., тач. 4., чл. 158. и чл. 144. пројекта). Десе се случајеви, да месни школски одбор баш због упуца тих заступника не допушта учитељству употребљавати школе за строго просветне установе, као што певачки хорова, јавне народне библиотеке, кураезни и т. д. (чл. 148., 167. додаток).

УЈУ — Повереништво Љубљана.

Члан 37. Министар Просвете стара се (о изради и штампању државних школских уџбеника) и прописује правила о том, по саслушању Главног Просветног Савета.

Члан 38. У школама се могу употребљавати само они уџбеници, државног или приватног издања, које је одобрио Министар Просвете по предлогу и препоруци Главног Просветног Савета. (*)

V. Ученици.

Члан 47. Школски одбор, по претходном писменом саслушању, казни родитеља или стараоца, ако се не оправда за ученичко изостајање, и то: Овако ће се поступати и са оним родитељима и стараоцима, који по упису не доведу дете у школу. (*)

Члан 48. Ученички испит из наставничких предмета оцењује се двапут годишње, у првој половини месеца јуна, и белези се оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), и довољан (1), а владање оценама: примерно (5), врло добро (4), добро (3), прилично (2) и лоше (1).

Оцене се уписују у школску уписницу. (*)

Члан 49. Крајем школске године држи се у свакој основној школи завршна годишња школска свечаност, (на којој ће се приказати резултат годишњег школског рада.)

Члан 51. Они ученици који сврше прва (четири) разреда, морају продужити учење у старијим разредима.

Али ако ту школу напусте пре свршетка — средњу школу пре (четири) године — морају се и они вратити у дотични разред основне школе.

Ако ученик иступи из средње или друге које више школе пре (четири) године, управа те школе дужна је о том известити управитеља основне школе оног места где му родитељи станују.

Ако би се утврдило, да је кривцом школског одбора (или управитеља школе) онемогућено даље школовање коме ученику-ци, казниће се (управитељ) и сви чланови школског одбора са по 100 до 200 динара у корист школског фонда.

VI. Наставници.

1. Врсте наставника и њихова спрема.

Члан 58. Учитељи и учитељице могу бити (помоћни), привремени и стални.

Стални су учитељи за првих (шест) година сталне службе покретни, а после тога добијају место по стечају и постају непокретни.

(За помоћног учитеља или учитељицу може се поставити оно лице, које је свршило Учитељску Школу без учитељског испита зрелости, или целу средњу школу са испитом зрелости.)

За сталног учитеља или учитељицу основне школе поставља се онај привремени учитељ или учитељица, који је положио практичан учитељски испит и провео у служби (3) године.

(Члан 60. Помоћни учитељ и учитељица, који су успешно радили у школи најмање две године, могу постати привремени, ако положе у Учитељској Школи учитељски испит зрелости.)

2. Дужности наставника.

Члан 65. Сви државни наставници дужни су уредно долазити у школу, васпитавати децу по педагошким начелима и предавати све наставне предмете по прописаним програмима и дидактичким правилима, у духу одредаба чл. 1. овога Закона.

Наставник мора држати онолико часова, колико их је за дотични разред, односно одељење прописано. (*)

Члан 68. Наставници су дужни (у дане, које одреди Министар Просвете,) водити децу на службу Божју. (*)

Члан 72. Сви наставници морају се владати у служби, (у друштву и у приватном животу) онако, вако доликује образованим људима и васпитачима омладине и народа.

() измена: ... и апробира школске уџбенике...

(*) допуна: Које ће се одобрене књиге у појединим срезovima увести у школу одрађује средњи наставнички веће.

(*) допуна: или који не пријаве децу, која су дужна полазити школу.

(*) допуна: те се издавају о томе школска сведочанства.

() нека се брише.

() измена: пет.

() измена: пет.

() измена: пет.

() нека се брише.

(*) допуна: Ова се станарина исплаћује с месечном платом наставника путем државне благајне.

(*) допуна: по закону о експроприацији имања.

(*) допуна: У индустријским крајевима, где се морају школе задати или проширити због насељења каквога индустријскога предузећа и умножења деце због насеобе тога предузећа, мора дотично индустријско предузеће допринети за зидање или проширење школе најмање 50% свих трошкова, без обзира на редовне доприносе, које плаћа предузеће за издржавање школе.

(—) допуна: са сарађивањем наставничких већа...

() измена: у већини.

() измена: 2 (види чл. 14. зак. о чинов.)

() нека се брише.

(*) допуна: Наставнике 1. и 2. разреда може школски управитељ уполити у вишим разредима до 25 часова недељно.

(*) допуна: у државним и народним празницима те у почетку и свршетку школске године.

() нека се брише.

3. Права наставника.

Члан 81. Сви наставници државних основних школа имају положај и права државних чиновника по Закону о чиновницима грађанског реда, у колико овим Законом није другачије наредбено. (*)

Члан 82. Кад стални учитељ или учитељица или забавица напуни 32 године државне службе, има право на околну пензију, колика му је била последња годишња плата. (*)

По навршеној 32. години службе могу се они ставити у пензију. Али, ако су здрави и за рад у школи или просветној административној служби способни, могу се задржати и даље у служби по пристанку и потреби. (*)

Члан 83. По навршетку највишег степена основне плате, учитељу, учитељици или забавици припада (по чл. 31. чиновничког закона) за све време даљег службовања њихова највиша плата увећана са 15%, која се урачунава у пензију, (*) рачунајући ратне године службе двоструко (чл. 137. чиновничког закона).

Члан 85. Учителима који раде у школама за ненормалну и неразвијену децу, као и у другим стручним заводима, те имају поред редовне и нарочиту стручну спрему, повећавају се редовне припадности, сем додатка на децу, за 10% (чл. 7. чин. закона).

Њихове квалификације оцењује Главни Просветни Савет, а поставља их по стечају и надзирава Министар Просвете. (*)

Члан 86. Кад наставник напуни (шест) година сталне и успешне државне учитељске службе, добија право да се утврди за непокретног наставника у једном месту, по стечају и по прописима овога Закона (чл. 58. овога Закона).

Члан 87. Стални наставници и наставнице, који стечајем добију једно место, могу се преместити у друго само:

4. ако добије (три пута оцену) »довољног или два пута) оцену »недовољног».

Члан 88. Кад се државни учитељ или учитељица (—) премести у друго место по службеној потреби (—) има право на накнаду путних и селидбених трошкова из државне касе, као и други државни чиновници. (*)

Члан 89. Сваки наставник има своје одељење са једним или највише четири разреда.

Одељење са једним разредом не може имати више од (60) а са више разреда више од (50) ученика. Кад број ученика буде већи, одељење се мора делити.

Члан 90. Сваки државни наставник и наставница, сем плате и других прихода по овом Закону, има права и на бесплатан стан и огрев (—) који му даје политичка општина из редовног школског буџета (чл. 25. овога Закона). (*)

Исто тако нема права на стан или станарину и огрев, ни учитељица удата за лице које има стан или станарину, ако су обоје у једном месту. (*)

Члан 93. Кад наставник или наставница не жели даље да служи, има право да да оставку на државну службу, сем кад стоји према Држави у обавези као пређашњи благодјеланац или као пјетомац, или иначе по каквом специјалном уговору.

Оставка ће се уважити у року од шест недеља.

(*)

(4. Казне.)

Члан 95. Све наставничке кривиде, школске природе, извиђају само школске власти по наређењу Министра Просвете, или по званичној дужности.

За извиђања и решања кривиде по овоме Закону (прописане Министар Просвете посебан правилник.)

(Члан 96.

Члан 97.

Члан 98.

Члан 99.

Члан 100.

Члан 101.

5. Постављање и размештање наставника.

Члан 102. Сва стечајем непопуњена (—) наставничка места у школама и забавиштима, попуњавају се стечајем, који се објављује преко службених листова. (*)

Члан 103. Избор кандидата за сваку област посебне врши нарочита комисија, у коју улази просветни инспектор као председник, обласни школски надзорник, један учитељ из обласног места, кога одреди Министар Просвете и два учитеља из области, које изабере (обласни школски одбор). Чланови комисија постављају се и бирају за две године.

Комисија ради у месту где је седиште инспектора, састаје се по његовом позиву, а решава већином гласова. (*)

Члан 106. У местима где има Универзитет, може се поставити онај учитељ, који је редовно свршио учитељску школу, а по том је успешно радио као стални учитељ у основној школи најмање (дванаест) година, од којих бар половина у селу.

(*) **Додатак:** За државне чиновнике удате учитељице имају пуне додатне предвиђене по чл. 46. зак. о чинов. — Учителица морају за венчање добити претходно одобрење од обласне школске управе, која то одобрава у случају ако код тога не трпи службу или углед staleжа.

(*) **допуна:** ... убројавши 15% по чл. 31. зак. о чинов.

(*) **додатак:** Наставници се не смеју пензионисати, пре него што наврше 32 године службе, које су потребне за пуну пензију сем случајева, које предвиђа овај закон. (Чл. 141. зак. о чинов.)

Надзорницима и учителима за првих 10 година даће се 50% од њихове последње плате, а за сваку даљу годину 2³/₁₁% више. Почета половина године броји се за пуну половину. (Чл. 140. зак. о чинов.)

Ако надзорник или наставник ма које категорије служи у местима изложеним опасностима погине или од добивених рана умре или постане за рад неспособан, прима породица као помоћ целу његову плату, која је била на дан смрти или онеспособљења.

Нов члан: Из стране државе због национализма отпуштеним учителима Србима, Хрватима и Словенцима, који стему држављанство СХС, броје се за напредовање и пензију све године, које су одслужили као учитељи у туђој држави, те време од одлука да наступа у нашу државну службу, ако су се одмах по отпущу пријавили за држављанство и пријем у државну службу.

(*) **допуна:** са навршеним 32 године службе.

(*) **Нов члан:** Сем тога учитељи и учителице имају право на додатан по чл. 40. зак. о чинов.; које су ове струке, тежа места и службени положаји и величину додатка за сваку од њих, одређује Министарски Савет по предлогу Министра Просвете.

() **измена:** три.

() **нека се брише.**

(—) **допуна:** ... постави по стечају или...

(—) **допуна:** за време наступа у државну службу или пригодом пензионисања с пуном пензијом. (Чл. 45. зак. о чинов.)

(*) **додатак:** Кад наставници путују по налогу школске власти службеним послом, имају право на дневницу и попутнину према одредбама чинов. зак.

() **измена:** 50 () **измена:** 40.

(—) **допуна:** ... или накнаду за то...

(*) **додатак:** Висина накнаде одредиће се финансиским законом.

(*) **додатак:** Наставницима, који уживају стан од самоуправног тела, не сме се вредност стана одбијати од станарине.

(*) **додатак:** Удатим учителицама признаће се трогодишња плата једном за свагда по чл. 153. зак. о чинов., ако зато замоле те имају право на пензију.

Деци активнога или пензионисаног државног службеника или службенице ожењенога или удате с активним или пензионисаним државним службеником или службеницом припада у случају смрти једнога или другог породична пензија у измери по чл. 148. зак. о чинов.

() **измена:** Дисциплински прописи.

() **измена:** издаће се на основу чл. 170. зак. о чинов. нарочити дисциплински закон за наставнике и просветно чиновништво. До доношења овога закона издаће Министарски Савет на предлог Министра Просвете о томе посебну одредбу. Основа овога закона и уредбе морају да буду начела дисциплинских прописа по закону о чинов. од чл. 159. до чл. 223.

() **чл. 96.** нека се брише.

() **чл. 97.** нека се брише нарочито с обзиром на тач. 3., 5., 6.

() **чл. 98.** нека се брише.

() **чл. 99.** нека се брише.

() **чл. 100.** нека се брише.

() **чл. 101.** нека се брише.

(—) **допуна:** ... управитељска...

(*) **додатак:** Најмање четири петине системизованих места у појединим школама мора се стално попуњити стечајем.

() **измена:** учитељство из области тајним непосредним писменим гласањем. Подробне прописе о гласању издаће Министар Просвете.

(*) **додатак:** Чланови комисије изван места имају право на дневнице и попутнину као остали државни чиновници према одредбама зак. о чинов.

() **измена:** десет...

У местима где има средњих и (—) стручних школа, може се поставити онај, који је по свршетку учитељске школе служио као стални учитељ најмање (девет) година, и то (шест) у селу.

У градовима и градињима, где нема виших стручних и средњих школа, и у селима могу се поставити они учитељи, који су успешно радили у основним школама најмање (шест) година као стални учитељи.

У универзитетским местима (и местима где има средњих и стручних школа, може једна петина кандидата) бити предложена на основи квалификација 1. и 2. (—) тач. чл. 105. овога Закона.

Члан 107. Немају права јављати се на стечај они учитељи:

1. који немају (шест) година сталне учитељске службе;

2. који су за последње 3. године оцењени (ма и једанпут) недовољном оценом;

Члан 108. Кад се за неко место јави само један учитељ, онда се он и поставља ако има потребних квалификација.

На основу тих података Министар Просвете поставља на свако место по једног од (—) предложених учитеља. (*)

Члан 109. Оне наставнице који још нису стечајем добила место по чл. 102. или су га имали на изгубили, Министар Просвете распоређује по областима, и по предлогу просветних инспектора поставља их у оним местима где су потребни.

(*)

Члан 110. Сви наставници, који стечајем добију друго место, морају се преселити између 15. и 31. августа, или за последњих петнаест дана великога школскога одмора.

Раније се могу селити само по међусобном споразуму.

(*)

6. Оцењивање наставника.

Члан 111. Рад и владање наставника у школи и ван ње оцењују (срески и обласни надзорници.)

Члан 112. Наставнички рад оцењује се у току целе школске године, (и све важније напомене уписују се у школску (разредну) уписницу.) Оцене су учитељског рада и успеха: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Школски надзорник је дужан уписати у наставнички службени лист све напомене о марљивости, савесности и правилности у раду, о успеху у васпитању деце и околнине, о уредности и понашању у школи, (у друштву и у приватном животу), о врлинама и пороцима, о књижевном раду ранијем и у тој години, о суделовању у радницама на унапређењу школе и на народном просвећивању, о учествовању у ратовима, о одсуствовању и боловању, одликовању, казнама и т. д.

Члан 113. Школски надзорник је дужан (—) одмах писмено известити наставника (коме је дао недовољну оцену, а те су довољна и недовољна.)

Против (—) оцене коју је (као срески надзорник), наставник се може жалити Обласној Просветној Влади, у року од 5 дана по саопштењу. У том случају Обласна Просветна Власт одредиће поновни преглед. Трошкове за поновни преглед плаћа жалилац, ако се поновним прегледом потврди прва оцена.

(*)

VII. Школски лекари.

Члан 116. Дужности су школског лекара: 3. да бесплатно указује лекарску помоћ оболелим ученицима и наставницима; (*)

Члан 117. Школски (надзорник) је дужан на крају школске године, а и иначе, кад му се затражи, поднети Обласној Просветној Влади стручни извештај о здравственим приликама школа и школске деце у његовом срезу, с предлозима, шта би требало предузимати да се оне поправе.

1. Одељење за Основну Наставу и Народно Просвећивање.

Члан 122. Сва прениска коју воде просветни органи, као и све молбе и представке, које подnose наставници и други службеници из просветне струке, имају се слаати само преко непосредне Просветне Власти; у противном неће се узимати у поступак, (а онај ко се огреши о овај законски пропис, казниће се губитком осмодневне плате.) Неће се узимати у поступак ни представке од грађана и корпорација, ако нису поднесене редовним путем.

2. Обласне просветне власти.

Члан 123. Ради унапређења целокупне наставе и народног просвећивања постоји у свакој области Просветно Одељење. Средиште Просветног Одељења налази се у седишту области, а у згради обласне управе. (*)

Члан 127. Дужности су обласног школског надзорника:

2. да (—) предлаже отварање нових школа и одељења свију школа у својем подручју;

6. да одобрава одсуство према потреби среским школским надзорницима у току једне школске године до (5) дана;

8. да ислеђује кривиде среских школских надзорника, управитеља, месних школских одбора, и да предлаже (казне);

16. да подноси просветном инспектору (два пута) годишње опширан извештај за којег ће се видети живот и кретање школе и целокупне основне наставе у области;

Члан 128. Обласни школски надзорници имају положај и плату према школским квалификацијама и одредбама Закона о чиновницима и државним службеницима грађанског реда. (*)

Члан 131. Ради отварања послова Обласна Просветна Власт мора имати и потребан број инжењера особља из просветне струке. (За ову службу првенствено ће се употребљавати они наставници који су, по лекарском мишљењу, онеспособљени за рад у разреду.)

3. Среске просветне власти.

Члан 132. Ради сталног стручнога и инструкторнога надзора, Министар Просвете поставља у сваком срезу, или за два и више средова, по једнога срескога школскога надзорника.

У делокруг једног надзорника рачуна се 50 до 80 наставника односно школских одељења, (—) што зависи од теренских и саобраћајних прилика.

Кандидатура среског школског надзорника мора бити у згради Среске Управе. (*)

(—) **измена:** ... и виших...

() **измена:** ... осам ... () **измена:** ... четири...

() **измена:** ... четири...

() **нека се брише.**

() **измена:** ... може се једна петина свих места попуњити...

(—) **допуна:** ... и три...

() **измена:** ... три...

() **измена:** ... два пута...

(—) **допуна:** двају...

(*) **додатак:** На истој школи може се поставити муж и жена з у родбинском односу само по 2 наставна лица.

(*) **додатак:** Учителима, који оставе своје службено место због одслужења надрскога рока остаће резервисано то место, ако се у року од једнога месеца по одслужењу пријаве на дужност. Чл. 22. и 62. тач. 6. зак. о чинов.)

Почетници додељују се прве три године само на вишеразредним школама. У мешовитим школама мора да буде редовно најмање половина мушких наставних лица.

(*) **додатак:** Одлуке о премештају саопштиће се премештеном учитељу најмање месец дана пре овога рока.

Нов члан: Наставник, који је привремено добио једно место, може се преместити: 1. кад се место попуни стечајем, 2. кад се оделење укине због недовољног броја ученика, 3. кад се наставник врати с одсуства или од надрског рока те га он замењује, 4. кад сам из оправданих разлога замоли за премештај, 5. кад се казни премештајем.

() **измена:** ... комисије за оцењивање на основу извештаја среских и обласних надзорника.

() **измена:** ... и оцене уписују се по комисијском утврђењу у школску уписницу за оцену, коју чува школски управитељ. Сваки учитељ има право на увид у своју оцену код школског управитеља.

() **нека се брише.**

(—) **допуна:** ... о комисијској оцени...

() **нека се брише.**

(—) **допуна:** ... довољне и недовољне ... () **измена:** ... дала комисија...

(*) **додатак:** Министар Просвете издаће правилник о састављењу комисије за оцену и о подробним прописима за оцењивање.

(*) **допуна:** ... те да издаје бесплатно наставницима службена лекарска сведочанства, када моле за болесничко одсуство и за пензионисање.

() **измена:** ... лекар...

() **нека се брише.**

(*) **додатак:** У смислу чл. 88. зак. о општој управи морају се да здруже 2 или више мањих области у једну просветну област. Организацију таквих области прописане Министарски Савет на предлог Министра Просвете.

(—) **допуна:** ... се стара о отварању школа за ненормалну и неразвијену децу и...

() **измена:** ... 10 дана и наставницима до 40 дана ... према чл. 110. зак. о чинов.

() **измена:** ... дисциплински поступак.

() **измена:** ... једанпут...

(*) **додатак:** Поред тога примају 60% додатна редовних припадности (чл. 40 зак. о чинов.), који се не убрају у пензију.

() **измена:** Они задржавају сва наставничка права.

(—) **допуна:** ... забавишта и других просветних установа...

(*) **допуна:** ... и мора обухватати најмање 2 собе за надзорника и писарничко особље.

Члан 133. За сталног средњег школског надзорника може се поставити онај, који је свршио виши течај Више Педагошке Школе у земљи или на страни, (или према досадашњим прописима положио испит за наставника грађанских школа), био 8 година наставник у основној (или грађанској школи), и оцењиван одличним или бар врло dobrim оценама.

(У недостатку) оваких кандидата, Министар Просвете може поставити и онога учитеља, који је редовно свршио Учитељску Школу, радио у основној школи с одличним или врло добрим успехом најмање 15 година и положио надзорнички испит, по правилима, које ће прописати Министар Просвете.

Члан 134. Дужности су средњег школског надзорника:

2. Да (два пута) у години походи и добро упозна прилике сваке школе и осталих виших васпитних завода у своје срезу, и уклања сметње школском раду. Да према потреби поучава наставнике у практичном школском раду и да се стара о њиховом усавршавању.

12. да наставницима у току школске године даје одсуство до (3) дана, а молбе за дужи одсуство спроводи Обласној Просветној Влади са својим мишљењем;

17. да подноси Обласној Просветној Влади (полугодишњи) извештај о стању школа у своје срезу, и да чини потребне кораке за поправку тога стања;

21. да предлаже Обласној Просветној Влади у којим местима треба отворити школу за ненормалну и неразвијену децу; (*)

Члан 135. Срески школски надзорници имају положај и плату према школским квалификацијама и одредбама Закона о чиновницима грађанског реда. (*)

Члан 138. Ради отправљања послова школски надзорник мора имати и једнога писара, по могућству из просветне струке. (*)

(За писаре се могу одређивати и они наставници, који по мишљењу лекарске комисије морају напустити рад у школи због слабог здравља.)

(У овом случају, наставници, који немају 10 година сталне учитељске службе, превод се у административну струку по Закону о чиновницима грађанског реда; а наставници преко 10 година сталне службе, задржавају сва учитељска права, сем станарине или службеног стана и огрева.)

4. Школске Управе.

Члан 140. Кад је у школи само један наставник, он врши и управитељску дужност.

(Кад је у школи више наставника Министар Просвете поставља једног између њих за управитеља или узравитељцу.)

У мешовитим школама, управитељ може бити (и учитељца.)

Члан 142. За вршење управитељске дужности (у школама са 2 и више наставника), управитељ прима поред плате и нарочити додатак, који пада на терет (буџета дотичне школе.)

Кад је број одељења (2)—5 износи (5%), 6—10 (10%), 11—15 (15%) од управитељеве основне и подложне годишње плате. (*)

Овај додатак не утиче на величину пензије. У школама са 10 и више одељења управитељ се ослобађа рада у разреду. (*)

5. Месни Школски Одбор.

Члан 143. Месни Школски Одбор састављају:

4. петорица писмених грађана (—) по могућству из разних места која чине школску општину, а бира их одбор политичке општине.

Члан 144. Месни Школски Одбор у градовима са најмање 30 хиљада становника чине: председник општине или његов заменик, сви школски надзорници из места, ректор Више Педагошке Школе, Управитељ Учитељске Школе, ако их у месту има, школски лекар, општински инжењер, један управитељ (—) основних школа (и то најстарији по годинама службе) и 5 чланова општинског одбора. (*)

Члан 145. Чланови Школског Одбора, сем (председника општине, школског надзорника и управитеља школе), који у одбор улазе по положају, бирају се у другој половини месеца децембра сваке треће године, а уводе се у дужност првог јануара. О избору и ступању у дужност одбор извештава Среску Просветну Владу. Не могу бити чланови школског одбора лица, која су осуђивана за прљава и бешчасна дела.

Члан 146. (Школски Одбор бира из своје средине председника, потпредседника (ако у месту нема школског надзорника) и благајника.)

Члан 147. Седнице школског одбора држе се (—) у школској односно (—) у општинској згради. Састају се према потреби, а најмање једанпут месечно, по позиву председника или потпредседника школског одбора.

Члан 148. Дужности су школског одбора:

13. да потпомаже сва предузећа у корист школе, наставе и народног просвећивања. (*)

15. да извршује наредбе надлежних власти, које се и у колико се тичу школе, а које су на Закону основане.

(*)

Члан 150. Благајном школског одбора рукује благајник.

По истеку једне рачунске године, а најдаље после месец дана, благајник је дужан да састави годишње рачуне за ту годину и да их поднесе на преглед школском одбору. (*)

() нека се брише.

() нека се брише.

() измена: Поред ...

() измена: ... једанпут ...

() измена: ... 10 ...

() измена: ... годишњи ...

(*) допуна: и да се стара да се та деца шаљу у заводе, који су оснивани за такву децу у областима.

(*) допуна: Поред тога примају из државне касе нарочити додатак у износу 60% редовних принадежности.

(*) додатак: Они задржавају сва права и принадежности као остали наставници.

() нека се брише.

() нека се брише с нарочитим обзиром на свршетак: ... сем станарине или службеног стана и огрева.

() измена: Управитељско места полуњавају се стечајем.

() измена: ... мушко учитељско лица.

() нека се брише.

() измена: ... државног просветног буџета а исплаћује се месечном платом.

() измена: 1 () измена: 10%.

() измена: 20% () измена: 30%.

(*) допуна: и станарине (редовних принадежности).

(*) додатак: Сва преписка школских управитеља са школским и свим другим властима и надлежностима сматра се као службена и не подлежи плаћању ни таксе ни поштарине. (Види чл. 157. и 165. пројекта.)

(—) допуна: ... и ученичких родитеља ...

(—) допуна: и четири учитеља ...

() измена: ... које изабере месно наставничко веће тајним, непосредним писменим гласањем и ...

(*) допуна: ... или ученичких родитеља, које изабере општински одбор.

() измена: ... ових ...

() измена: На првој седници по пријему дужности одбор се конституише и бира из своје средине потпредседника, послерачуна и благајника. Месном школском одбору у сеоским општинама председник је управитељ школе, ако је као учитељ стапан у томе месту. У овим другим случајевима председник месне политичке општине је у исто време и председник школског одбора.

У местима, где учитељ није председник, он је послерачуна.

(—) допуна: ... у селима ...

(—) допуна: ... у градовима ...

(*) додатак: да подупире месно наставничко веће у том погледу и да оснива у школи ученичку, наставничку и јавну књижицу и да се стара да политичке општине ставе прикладну своту у буџет по одредбама обласне просветне власти.

(*) допуна: Ако школска општина не испуњава своје дужности, примораће је на то надлежне власти законским мерама.

6. Обласни Школски Одбор.

Члан 155. Свака област има свој Обласни Школски Одбор, који сачињавају:

(Велики жупан или његов заменик.) Просветни Инспектор или његов заменик; Обласни Школски Надзорник; Ректор Више Педагошке Школе, ако је школа на територији просветне области; по један Управитељ Учитељске Школе, Директор Средње Школе, Управитељ Грађанске Школе и Управитељ Основне Школе из места или области, које именује Министар Просвете; Председник месне политичке општине или његов заменик; један лекар (обласни саветски референт); један инжењер (обласни технички референт); један чиновник Финансијске Управе, којега одреди Министар Финансија; (два среска школска надзорника и два учитеља основне школе из области, које изабере Обласно Надзорничко Веће, и из сваног среза у области по један угледан грађанин, које бира Обласна Скупштина по начелу пропорционалног заступања.)

Члан 159. Председник је обласног школског одбора — (Велики жупан, а потпредседник је Обласни Просветни Инспектор.)

Члан 161. Дужности су обласног школског одбора:

7. да материјално потпомаже наставничке течајеве (—), који се отварају ради усавршавања и упознавања с педагошко-научним новинама;

IX. САВЕТОДАВНА ШКОЛСКА ТЕЛА.

1. Наставничко веће.

Члан 167. Наставничко веће ради ове послове:

10. приређује родитељске састанке (вечери) у школи ради јачања одржавања везе између школе и куће.

(*)

2. Среско наставничко веће.

Члан 170. Среско наставничко веће редовно се састаје једанпут годишње, (у времену кад школе по закону не раде.) Но кад се уваже прека потреба, може се по одобрењу Министарства држати и ванредно веће ма у које доба године.

Члан 171. Среско наставничко веће ради ове послове:

7. а) договара се о приређивању ученичких излета, утакмица и свечаности у ширем обиму, и наставничких предавања за народ; (*)

8. расправља и о свима другим питањима, која се тичу школе и наставе.

(Да се ова већа могу одржавати у интересу је наставника и школа, па с тога су дужни општински школски одбори осигурати поднос својим наставницима.)

XII. ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА.

Члан 182. Обавезност осмогодишње наставе почиње се заводити одмах и изводиће се поступно (према члану 15. овога Закона.)

Члан 184. Министар Просвете овлашћује се да прописе потребне наставне планове и програме по саслушању Главног Просветнога Савета, (—) чији се делокрут у питањима основне наставе проширује на целу државну територију до доношења новог Закона о Главном Просветном Савету.

(Учители, који су по ранијем закону стекли непокретност, остаће и даље непокретни, ако су за последњих 5 година били оцењени претежно одличном оценом, а сви остали распоредиће се стечајем по одредбама овога Закона.)

(*) Нов члан: Месни школски одбор мора се убаштинити на школско имање, оно се не може ни отуђити ни задуживати без претходног одобрења Министра Просвете. Имовину школског одбора сачињавају: 1. све школске зграде и целокупно непокретно школско имање, 2. сав школски намештај, 3. сва училина, научне школске збирке и школске књижице, 4. сви фондови, поклон и завештања појединих лица или удружења и сви други непредвидени приходи, казне и т. д., сви приходи од поменутих школских имања, у колико завештањем, или овим законом није другаче наређено, 5. сва примања из држ. благајне на име издржавања школе по редовном годишњем буџету сва примања под 4. уносе се у месни школски фонд и троше се по одредбама овога закона или по жељи завештача, а сва примања под 5. употребљавају се само на редовно издржавање школе; у оба случаја издаци врше се по одобреном буџету.

Месни школски фонд служи: 1. за помагање сиромашних ученика нарочито оних без родитеља и ратне сирочади, 2. за помагање ученичких излета и утакмица, школских књижица за децу и одрасле и читаоница и подмирење ситних непредвидених школских потреба, 3. за доцније целокупно издржавање школа, 4. за потребе народног просвећивања потом школе и чланова наставничког већа.

Месни школски одбор управља целокупну школску имовину по одредбама овога закона.

() нека се брише.

() измена: Четири среска школска надзорника из области, из које изабере обласно надзорничко веће; четири учитеља основне школе, које бирају среска наставничка већа по реду, који обласна просветна власт унапред одреди; и пет угледних грађана, ђачких родитеља, које бира Обласна Скупштина по начелу пропорционалног заступања; по један представник одељења за пољопривреду и трговину и индустрију.

() измена: обласни просветни инспектор, а потпредседник инспектор за средњу наставу или обласни надзорник за основне школе.

(—) допуна: и установе ...

(*) додатак: Наставничко веће може да употребљава школске просторије за сва приређивања, која служе ширењу просвете у народу. Која су ова приређивања прописала Министар Просвете.

() нека се брише.

(*) допуна: 7. б) бира представнике у комисију за учитељски распоред, у комисију за оцену и у остала по закону предвиђена заступања.

7. в) бира одбор, који управља са среским учитељским књижицама по нарочитим правилима. Шилање књига школским управитељима из среске наставничке књижице има се сматрати за службено и просто поштарине.

() измена: Кад наставници долазе на та већа, имају право на накнаду дневница и попутнину из државне касе као остали чиновници, кад путују службеним послом.

() додатак и измена: Нов члан: Полакшице у погледу обавезности осамгодишње наставе допуштају за поједине области обласни школски одбори уз пристанак Министра Просвете и то: 1. у местима, где још нема услова за извођење осамгодишњег основног школовања, настава траје 6 година;

2. у местима, где не постоје потребни услови ни за шестогодишње редно школовање, настава ће се изводити у V. и VI. разреду само у времену од 1. новембра до 31. марта.

Све ове полакшице важе само до свршетка школске године 1929/30.

(—) допуна: на основу расправа и предлога обласних и среских наставничких већа с обзиром на прилике у појединим местима.

() измена: Сви садањи стални учитељи и учитељице, које су стечајем добили место по законима, који су досад вредили, задржаваће своје досадање места, ако за њих имају прописане квалификације. А сви остали распоредиће се по одредбама овога закона.